

tilgive at jeg ikke kommer og opfylder mit Dem givne Lovste. I Gaar havde jeg en Samtale med D. B. (Oberst Barkley) og de Historier han med-deleste mig, bestemte mig til den smertelige Beslutning, at afstaae fra mit Forsæt."

Midlertid var den Skenne igien kommen til sig selv, og nu holdtes et Familie-Raad. "Nei! Byttet skal ikke frarives os saa let!" raahte Farer, Moder og Datter; "Jeg vil tage alle mine Tryllekunster til Hjælp, Alt! Alt, vil jeg anvende for at tilbagekalde Glygningen. Den afskyelige Oberst! hvorledes kunde han have Hjerte til at aabenbare min Brudgom hele vor fordums Forbindelse. Nu veed han Alt, han veed det giennem en Medbeilers Mund; — og dog — lykkes det mig endnu engang at trække ham til mig, han skal sikkert ei mere rive sig los af mine Arme."

Familieraadets Beslutning blev, at sætte Alt i Bevægelse for at formaae Ynglingen til endnu en Samtale med den Elste. — Den Uerfarne gik anden Gang i Snaren. Hayne besøgte Pigen, der som en angrende Synderinde forekom ham endnu elskværdigere og reenere end forhen. Da hun vee-modsfuld tilstod ham Alt, og i Saarer angrede sin Brode, da —

Halv drog hun ham, halv segned han, og hævede etter den knalende Bodfærdige op, sluttede hende i sine Arme, og svor hende evig Kærlighed. Man lod Advocaten hente i Hast, lod ham fornye Contracten, og Bryllupsdagen blev berammet.

anden Gang slog den bestemte Tine, — anden Gang kom Ynglingen ikke. Men denne Gang var hans Udeblivelse ei uventet; Bruden sank i Afmagt, som forrige Gang, da et Bud, som man havde sendt hen til ham, tilbagebragte Svar, at hans Omstændigheder ei tilstod ham at øegte den Hulde. De smukke Forældre loe høit og sagde:

"Denne Gang skal Drængen betale Gilbet!" Og strax gik Faderen hen til en Advocat, fortalte ham Historien, viste ham Contracten, og begierte hans Hjælp for Retten.

Sagen blev offentlig forhandlet; offentlig blev Pagens Forhold til D. B. og Mr. Hayne beklaadt, imod disse optraadte Generalprocuratoren som Klagede, der forsvaredes af Scarlit. Lovtet var givet efterat Hr. Hayne vidste Pagens Forhold til O. B. Naar man i England har forlovet sig med en Pige, og igien slaer op, kostet det en stor Mulct. Hr. Hayne blev dømt til at betale den forladte Brud en Skadeserstatning af 3000 £ Strl.

Men ei alene Penge, ogsaa Berommelse, har Miss Foote erhvervet sig ved hin udoffentlige Historie; og det samme Publicum, som udøvede den strengeste Retfærdighed mod Kean, og som for nogle Maaneders siden, med stor Iver høit fordomte en Philine*) i Goethes Poesie, er selv bleven Beskytter og Lovpriser af den fuldkomneste Philine i den virkelige Verden! — Vox populi, vox dei? —

Af et Brev fra Rom.

Den 28 Juni 1825.

Jeg har foretaget en færdes interessant Reise til Neapel og jeg kan ikke lade være, at fortælle dem lidt derom; thi "den som reiser meget, seer meget og kan fortælle meget," siger Cervantes's Don Quixote. Reisen gik for sig i Slutningen af Januar i Selskab med nogle Landsmænd og et Par ret vakkre Lydkære. Vi gjennemreiste lykkeligt de berygtede pontinske Sumpe, hvis Udseende intet afskreckende har, men hvis Virkninger tydeligt udtale

*) Philine i Goethes Wilhelm Meister.

sig fra de guulblege svulne Ansigter paa dem, som nedsages til at opholde sig her, hvoriblandt især Soldaterne, som Nat og Dag ere paa Post, for Sikkerhedens Skyld, maae have en tung Skæbne. De faae til Erstatning for deres Helbred dobbelt Sold, ligesom og de giennemfarende Extrapolstkarle dobbelte Drifkepenge.

Scenen forandredes snart paa det yndigste ved Terracina, hvis skionne Klipper og Beliggenhed ved Middelhavet ikke kan tænkes smukkere: her begynder man tillige at føle tilfulde sit sydlige Standpunkt ved Synet af indiske Figner, menneskehøie Aloë, Planter og den Frødiged og Fylde, hvormed alt trænger sig frem. Da vi ankom til Molo de Gaeta forbausede dens Omgivelser og Udsigt over Havet os med Skönheder, som endnu overgik Terracinas. Her findes Cicero's Grav og Landsted. Det sidste er nu forvandlet til et Giestgiversted, uidentvivl det mørkværdigste i Verden. Vi spadserede i hans Have, besaae hans Bede og spiste Apelsiner, som vi selv plukkede. Vi vare alle i en sand Glædesruus, ved Tanken om hvor vi vareder til kom at vi allerede lykkeligt vendte Ryggen mod det berygtede Fondi, hvis Beboere staae i en vist nok fortient Mistanke om hemmelige Forbindelser med Roverne. Da vi vare i Byen ilede just en Snees Karle ud for at giennemstreife de nærliggende Bierge; vi maatte gyse ved Synet af dem; thi lumkære kunde Roverne ikke selv see ud. Her var det farligste Punct og Soldaterne fandtes ogsaa stedse talrigere posterede: ved enkelte færdes farlige Steder led sagebe de vor Bogn uden vor Anmodning, og forlod os ligesaa umørkelig igien. Den 4de Dags Eftermiddag kom vi under stedse smukkere Afvexlinger og efterat det gamle Capua var passeret, glade og lykkelige til Neapel.

Formedelst den gamle Konges Dødsfalb fandt

intet Carneval Sted, men vi mærkede snart, at Kun Maske og Dragt var forbudet, da ioyrigt denne mageløse Stad vrimer af saa originale Charakterer og dens 400,000 Mennesker alle henrives af en saa naturlig Munterhed, at enhver Dag synes helliget Overgivenhed og Latter. Da Folk her mere broser, end taler, og enhver Lazarus, hvorfaf Gaderne ere fulde, begynder sin Tale med et Krig, varedes det en Stund førend vi uden Bedovelse og Angstlighed kunde nyde Skuespillet. I den velbekendte Toledo, som er en Gade meer end en halv Fierding, vei lang og hvis pragtfulde Bygninger med de flade Tage, alle ere prydede med ligesaa mange Tern. Alstaner som vinduer, er bestandig en Alarm og en Trængsel, som om et Oprør var i Cicere. De brune Lazaroner, hvorfaf mange blot lsbe om i en Sæk, i hvis Bund de har skaret Armhuller, de vindige Prester, Bonderne fra Calabrien, som med deres spidse hvide Hatte see ud som Pulcineller, og de febe Munk, alle soge med latterlig Vigtighed at ile hinanden forbi og tillige undgaae Leievognene, som, da Kørsel her er meget elset, findes i stor Mængde, og hvis sagtest Trav er som den meest rasende Carriere hos os. Tænk Dem nu dertil, at alle Sysler, lige indtil Modlavning, finder Sted paa Gaden, og at et evigt giennemtrængende Krig lyder fra dem, der tæt uden for Husene have deres Smaahandel og salbyde deres Varer, saa har De nogenlunde en Idee om denne interessante Virbar, og begriber let, at en Fremmed kan glemme Tid og Alt og sidde flere Timer i et Kaffehuus og stirre derpaa. Vil man om Eftermiddagen forandre Standpunkt og forlade Toledo, hvor de tilgrændsende Smaagader snart vise Diet maleriske Borge og Ruiner, snart har Vesuv til Baggrund, da kan intet tænkes mere underholdende end Molo, en lang Plads, som stoder op til Hav-

nen, og hvor især Pulcinel og Dukke-Theatrene drive deres Spil. Den naturlige Overgivenhed, hvormed enhver Pulcinel gør sine Loier, og det Lydelse i at han selv moerer sig derved, giver det Hele et Liv og et Anstrog af uskyldig Glæde, som maa behage Enhver. Derfor havde Alle, selv de yngste paa 14 Aar, deres undertiden meget aldrrende og velklaedte Tilskuere, og de stakkels Munke, som ikke ellers maae besøge Skuespil, kan staae her flere Timer, i en velgjorende Selvforglemme af deres glædeløse Liv. Det er umueligt at bare sig for Latter, naar man bemærker hvorledes Pulcinellens Ansigtfordreninger reflectere paa Ansigtene af de omtalte calabresiske Bonder, og holde dem, Gierne ubevist, i en evig Bevægelse, saa at der undertiden ere ligesaa mange Pulcineller, som Tilskuere.

Matroser og Lazaroner spille i nogen Afstand Terning om Jis, ellers gnave paa Apelsiner, som i hele Bunker, ligesom ogsaa Nodder, ligge allerede pilledе for dette magelige Folk. Her seer man oftentlige Concipister, som ved deres lille Bord deels med Tankeblit spidse Pennen, deels knibe Hænene sammen, naar Wedkommende hvisker dem altfor tæt ind i Øret, og noget derfra har en Lazaron opslaget et skindet Barbeertelt, hvor han paa Tenners Maneer skraber sine Kamerater for i Gran: — Længere nede ved Havnen sættes man i den gladeste Forbauselse ved at see de mærkværdigste Groupper af Matroser, Invalider og Lazaroner, der lytte med Cigaren i Munden opmærksom paa en aldrende Foreløser, som med jærlige Gestus, foredrager hverken meer eller mindre end Ariost, Tasso og Metastasio. Ikke sjeldent recenseres enkelte Steber, som mueligen kunne staae ind i en eller anden af Tilhørernes Virkekreds, paa det strengeste og Foreløseren sprinsær da som oftest op og tager rasende Digterens

Parti. Alt dette finder Sted under den meest yndige Omgivelse af Middelhavet, hvis Bolger endnu her aldrig lœsne, af de deilige Øer Capri og Ischia, og til Venstre Vesuv, fra hvis Top nu og da stige smaa Ægysyer. I Havnen bør man tage en Baad for fra Søen at see Neapel med sine hvide fladtagede Huse og Villae ligge som et Solvskum omkring Havets Bøeger. Lader man sig atter sætte i Land ved Villa reale, da nyder man i denne Kongelige, endnu meget unge, men sydlig Flønne Have den behagelige Lyd af Havet, som bruser paa dens ene Side medens dens anden vender ud til Chiaja, den af den kærende fornemme Verden meest besøgte Gade. I Haven er opstillet herlige Marmor-Copier af Oldtidens berømteste Statuer. At see her i det Grønne den belvederiske Apollo med Italiens blaue Himmel over sig, og den bænde Fugter under Hænget af Taarepile udaande Livet, er en ganske søregen Nydelse. I Havens Midte findes den originale antike farveske Tyr, som England forgives har villet købt, jeg troer for 60,000 £. Str. Efter Sigende skal den nu bortslytes og en Copie sættes istedet.

I lige Linie med Villa reale, og ganske i dens nærhed, ligger den bekendte Paussilipgrotte, som udhuggen igennem en Klippe fører til Buzole rc. Jeg brugte 10 Minuter for at gaae igennem den. Murat, som frygtede dens Morke, har med stor Bekostning opført en anden Vej. Over Grotten seer man den maleriske Ruin af Virgils Grav, hvor en følsom Fransmand paa en Marmorplade har skrevet nogle sentimentaliske Linier. Et nu Afstenen pludselig indtraadt under en saadan Spadsretour, som man hver Dag med ny Interesse kan forandre, da tilbyder Neapels øer Theatre Aften-Underholdning. Af disse besøgte jeg meest Carlino, hvor en udsgået komiss Troup paa et lille Theater under Jorden og for en blandet Samling af Tilskuere (Lazaroner paa de bageste Bænke) udfører, under en bestandig Latter, de pudseeligste Farcer med Pulcinel.

(Sluttet i næste Nr.)

Trykfejl i forrige Nr.

Forreste Side, Pille 2, Lin. 3, hvilken, læs: i hvilken S. 286, Pille 1, Lin. 1, Kraft. Dersom læs: Kraft—dersom S. 288, Pille 1, Efter Slutnings-Stregen under Stykket: "Bidrag til rigtigen at vurdere" rc., er følgende forglemt at sættes over det derpaa følgende lille Stykke:
Tillæg, af en anden Forfatter, efter Giennemlæsningen af Ovenstaende.

Nyt Aftenblad.

Løverdagen

34

d. 20 August 1825.

Roskilde. Udgivet fra Thieles og trykt i P. D. Risppings Bogtrykkerie.

Endnu nogle Ord om den ny-svenske Orthographie.

Det er en saare ubehagelig Bemærkning, man i vor Literatur maa giøre: at Exemplar, der bevise, at Lærdom ikke altid gaaer Haand i Haand med Humanitet, Dannelse og Velanständighed, vel tidt forekomme hos os, og at lærd Mænd, i videnskabelige Stridigheder, mangen Gang falde i en Tone, der nødvendigen maa forårsage, at den bedre Deel hellere trækker sig tilbage, end fortsætter Striden, fordi han finder det sommeligt, at overlade Modstanderen en Kampplads, der i Literaturrens Enemarker er anvist den lavere Polemik. Saaledes erfare vi kun alt for ofte, at — Sagen maa være alvorlig eller ej, den maa vedkomme en enkelt Paastand, en individuel Anstuese, eller en mere almindelig, i det Heles Vel indgribende Gienstand — den samme Misbrug finder Sted: Personligheder, Uartigheder, endog Grovheder anvendes, istedet for Grunde, Beviser, videnkabelig Opposition; man benytter en vis Overlegenhed, som denne Stridsmaade giver, og vender triumpherende sin Modstander Ryggen, naar denne, undseelig over Vaabnene, forlader en Valplads, hvor selv den Bindende neppe kan undgaae, at tage noget af den Værdighed, som Videnskabsmanden har at vaage over.

Enhver har derfor vel at vogte sig, som vil fremtræde for at utale sin Mening i en literair Stridighed. Er denne Mening ikke gunstig for det Partie, der har valgt den inhumane Skrivemaade, saa veed han, hvad han har at vente sig. Han, som naar han kun fægtede under dette Parties Faane, vilde blive tituleret: lærd, forstandig, oplyst, ødel, o. s. v. udskriges nu derimod, naar han hører til Modpartiet, for uoplyst, uformuftig, vanskundig, ja, endog for ubeskeden og umenneskelig. Dog bør dette ikke afholde Manden fra at fremsætte med Alvor og Rølighed sin Mening, hvad enten den er for eller imod det høiest strigende Partie. Han bør ansee det for et Offer, han skylder Sandheden og sig selv, og være lige saa kold imod alle uæble Angreb, som tilhøerlig til at tilstaae sine Heiltagelser, naar han virkeligen overbevises om det Modsatte.

Vi ville giøre en Anvendelse heraf paa den nylig i Hovedstaden opstaaede Strid om Netstrivningen. Enhver maa tilstaae, at Sagen selv vedkommer Noget af det meest Agtværdige, det meest Op-hoiede, vi, som selvstændig Nation besidde: Sproget nemlig, vojt Sprog, Danmarks Sprog. Ingen fortalte vel at kaldes dansk, naar han ikke levende havde taget Deel i denne Stridighed; thi naar Sproget er mere end Hundeklam og fugleqvidder, eller, for at udtrykke mig tydeligere, naar

Nyt Aftenblad.

Lørdagen

35

d. 27 August 1825.

København. Udgivet fra Thieles og trykt i P. D. Kippings Bogtrykkeri.

Af et Brev fra Rom.

Den 28 Juni 1825.

(Slutning fra forrige Nr.)

En ganske anden Virkning frembringer Neapels St. Carlo-Theater, hvor herlige Decorationer, prægtige Optog og rige Dragter synes at være Hovedsagen. Jeg var saa heldig, i Anledning af den nye Konges høitidelige Tog til St. Januar-Kirken, at see hint uhyre Theater, som skal være det største man kender, fuldstændigt oplyst. Foruden de forreste Lamper, og dem i det gigantiske Orchester, brændte i Solv-Candelabrer 800 Vorlys, der, i Foreening med den 3 Etager høje Lysekrones Glands, opklarede den stætforgyldte Tilskuerplads, som bestaaer af 6 Etager og tæller henved 200 Loger, hvorfra hver anden hører sig over et Solv-Basrelief i blaa Grund: betenk nu tillige, at de to første Etager vare besatte af Damer, som næsten skultes af Edelstene, saa at Glandsen tvang det blændede Øje til at see op mod Loftet, hvor Apollo og Muserne meget smukt ere afmalede. Da hele Kongehuset var kommet og mottaget med et Vivat, hvori de østrrigiske Officerer ikke toge Deel, begyndte Skuespillet, som havde Hensyn paa Dagen, men som med Undtagelse af de fortreffelige Decorationer, hvoriblandt var Vesuv, i sin gamle Skikkelse, med antike Byer ved sin Bod, — og et massivt heiligt

Tempel Forrest paa Scenen, — var yderst vandet. En langt større Glæde nød jeg senere ved at see Rossini's "Moses," et Værk, som intet Theater vil kunne fordomme, og som sikkert hjemme vilde udsonne vort Publicum meget med denne Componist. Har end "Joseph og hans Brødre" maastee angivet Rossini den rigtige Grundtone, og har han end ikke forsøgt at lytte til Mozarts alvorlige Basunstød i Don Juan, saa er hans eiendommelige Aand dog her med megen Genialitet gaaet ind i et Fag, der uidentvist kun ligger i svag Berørelse med hans egentlige musikaliske Charakter.

Udførelsen var særdeles god, og enkelte Duetter blevne sjungne og spillede med en Lidenskab og Smag, hvilje jeg endnu hjemme aldrig har hørt eller seet. Til Nydelsen af saadanne Undlingsnumere forberedes man ved et fint Psi!, der hvisler over hele Huset. Et saabant Tegn afbryder strax selv den interessante Samtale. Hovederne bevæge sig efter Tacten, nogle nynne saa smaa med, og et sagte udenbet Bravo høres hist og her fra en smuk Mund. Et meget højst Bifald har jeg endnu ikke hørt, ligesaaledt som Diologen i Logerne yttrer sig uanstændigt høit; men da den samme Opera her bliver givet, Gud veed hvor ofte i Træk, og Abonnenterne maae være tilfreds dermed, synes det ikke saa besynderligt, at man omsider ikkun har Dre for de smukkeste Mu-

sknumere og ikke agter de tynde Recitativbeen, hvor paa den for det meeste flae Handling bevæger sig fremad, skondt det er ustridigt at Italienerne forsaa at synge Recitativ. Den evige Gientagelse af Stykket virker ogsaa saa dræbende paa de Spilslende selv, at jeg paa et andet Theater saae en Skuespiller vende sig til Siden for at gabe, medens hans Medspillende forte Ordet. Om Carlo-Theatre vil jeg kun sluttelig fortælle Dem, at det aldeles er opbygt som det forrige fort tilforn afbrændte og for sin akustiske Form saa beromte Operahus, men da Lyden fra een Loge dog blev uforstaaelig, og Bygmesteren bevisste, at han nojagtigt havde fulgt Planen, sandtes Feilen endelig i Manglen af et uldent Tæppe, som tilforn var anbragt ved Indgangen, Relata refero. I mit Øre manglende Tæppet der endnu.

Den Sorg, som anständigvis ved den gamle Konges Død skulde hvile over Staden, blev i Anledning af det anmeldte Kongetog til St. Januar Kirken utsat i trenende Dage, i hvilken Tid Neapel hver Aften var illumineret og tog sig især fortylende ud seet fra Vandet. Toget selv gik for sig Kl. II Formiddag. Alle Toledo's utallige Altaner var behængte med rige Stoffer, og tæt syldte med Herrer og Damer. Soldater paraderede i den uhyre Gade og det ene Musikcorps afsløste det andet. Et evigt Vivat skingrede i Lusten. Den overordentlige Menneskemasse bolgede frem og tilbage: pludselig blev Sacramentet baaret over Gaden til en Doende. Alt blev stille, Soldaterne og Folket knælede, ligeledes Alle paa Altanerne og en vild Elok Lazaroner, som, med røde Kokarder paa de brune Huer og gronne Kvistre i Hænderne, just skrytede med et Skrig om Hornet, taug pludselig, kastede sig dybt til Jorden og holdt de grønne Kvistre i Veiret. Et Dieblik derefter begyndte Jub-

len igien, og da Toget satte sig i Bevægelse kørte Kongen, som er meget afholdt, under en beständig Blomsterregn fra Altanerne, til sit Bestemmelsessted.

Før min gode Plads havde jeg Justitsraad og Professor Schonberg at takke, der tilligemed Dalgas's Familie viste os al muelig Venlighed, og kappedes deri med den danske Legationsraad Vogt.

Bore herlige Toure paa Weler til Bajæ &c. og vort Ophold paa de yndige Der Ischia og Procida, paa hvilken sidste De de delige Beboerinder næsten gaae klædte i aldeles græst Dragt haaber jeg ved en anden Lejlighed at kunne detaillere Dem. At jeg har været i Pompeji, kan De begribe, men hvad man sører ved at være der, kan jeg umuelig giøre Dem begrisbeligt. Man maa studse, smile og græde næsten paa eengang. Med mindre Sindsbævelse kan man i Neapel i Studierne gaae og betragte hvad man af denne ikun for en trediedeel opgravede Guldgrube allerede har bragt for Dagen, og som klart oplyser indtil de mindste Ting af Nosmernes offentlige og private Liv. Meget interessant er det iblandt andet at man i Pompeji har fundet et Instrument, brugeligt mod Steensmerter, der i alle Henseender skal ligne det i vore Dage i Paris opfundne lignende Nedskab, og som har gjort saa særdeles Opsigt. I Studierne findes ogsaa den farnesiske Hercules, en uhyre Kraftfigur; ligeledes i et særfelt Cabinet, Venus Callipygos. Hendes Venstre hæver det bageste Gevandt yderst gracie i Veiret; mens den hoire Haand mere sparsomt blotter det hoire Been noget over Høften. Hendes Hoved seer over Skulderen ned ad tilbage. Vort Ophold i Neapel varede i to Maaneder, der forekom os som Uger, og dog kan jeg forsikre Dem, at vi med en indre Glæde satte os i den Vogn, som etter forte os tilbage til det gamle stille Rom. Da vi kørte ind af Porten, det var i den stille

Uge, saae vi overalt lutter Piligrime, og det var som Rom for Nesten var uddset. Pavens Speculation med det hellige Aar er nok iovrigt gaaet i Lyset. Den Mængde velhavende fromme Familier, som ellers pleie i saa Tilfælde at berige Rom fra andre Lande, ere udeblevne. Bedkommende Regninger have hemmeligt forpurret det. Nu er Paven meget opbragt, og har ladet Rømerne saa strengt faste, at det af Sult fortnede for Dinene af de ikke faa, der endnu ikke have faaet Dinene rigtig op. Desstørre var ogsaa det kaade Galenskaab, hvor med Rømerne afkalledes deres Fastepotter første Paaskedags Middag: jeg stod inst uden for Capitolum da Ringningen begyndte: i første Dieblik tog Alle Hattene af og Mange knælede, men strax efter begyndte den toileloseste Glæde at vise sig ved en næsten uendelig Skyden ud af vinduer, Dørre og paa Gaden med smaa Kanoner, Gerværer, Pistoler og Fastepotter fyldte med Krudt. Mænd blev til Børn, og Børn til Mands Mod og knælede raskt af. Langfredagmorgen mødte jeg Thorvaldsen, som under Samtalen viste mig et lille Hul paa sin Frakke paa venstre Side af Brystet ved Hiertet. "I Dag for to Aar siden," sagde han, "var jeg Doden meget nær. Just som jeg stod og syslede med en Pistol, for ogsaa at bidrage mit til den almindelige Glædesild, affled en lille Dreng en anden til Ulykke Skarp ladet Pistol imod mit Bryst. Ved den besynderlige Smerte, som jeg følte i hele min venstre Side, og bedovet ved det pludselige Tilfælde, sank jeg ned paa Sengen og yttrede at jeg troede mig farlig saaret. Hele Huset kom i Skæk og jeg havde Umage med at dæmpe deres Skrig, som især steg til het høieste, da man ved Undersøgelsen fant Blod ved mit Hierte. At dette hidrorte fra en af mine Fingre, som var quæstet af Kuglen, opdagede vi først senere, da de ogsaa fant Kuglen,

som var bleven ståd liggende ved min Bed paa Gulvet. Hvor Kuglen er gaaet ind, hvorledes den har afkæstet sig paa mit Legeme, og hvor den er gaaet ud igien, er mig ikke let at sige med Bisped: Forunderligt var det Hele, og havde jeg været Katholik, havde man vist raabt: Mirakel! og betragtet mig med store Hine; nu sit Drengen Hren, og man sagde, at han som god Katholik ikke var i stand til at skyde en Mand af min Reputation. *)

I en senere Samtale med Thorvaldsen, i hans Studier, yttrede han efter sit Døske, at man hjemme, efter hans Forstag, vilde lade Figurerne til vor Frue Kirkes Frontespice afstøbe i Bronze, som både vilde tage sig bedre ud, være mindre bekosteligt og som huult Arbeide tynde mindre. Han var ikke ganse tilfreds med, at Apostlerne ikke komme til at staae frit, hver paa sin Piedestal, som efter hans Mening vilde see ulige smukkere ud end deres Standpunkt i Nicherne, som altid trykker Figuren og berover den sin aldeles frie Virkning: han anmærkede tillige, at Nicherne er en Opfindelse af den allerede forfaldne Konst.

Man kan vist nok kalde det en Konstens Triumph, at Thorvaldsen, en Fremmed og Lutheraner, fremfor nogen Anden er blevet overdraget det Hørv, at sætte den Afdode Pave Pius den syvende et Monument i Peters Kirken. Men dette fædte ogsaa da den oplyste og geniale Cardinal Consalvi levede. Man har allerede nu villet flaae paa, at ingen skriftlig Contract er oprettet desværende, at Italieneren Fabris kunde giøre den Ting ligesaa godt, og udtrykkeligt sagt, at det vilde være et Scandal om Thorvaldsen, den Hedning, skulde faae Lov til at reise en Pave (og naturligvis sig selv med) et Mindesmærke i den allerstørste og allerchristligste Kirke i Verden. Da denne Uttring kom

*) See Aftenbl. for 1823 S. 127—128.

for Es. Dre, havde han en, men ogsaa kun een urolig Mat; han tog strax en diero Haand i Arbejdet, fuldendte hurtig Pavens Figur, hvis siddende velsignende Stilling er den smukkeste og naturligste man kan see, og componerede tvende Figurer, fulde af poetiske Udtryk: den christelige Klogskab, og den aandelige Styrke, som skal staae ved hver Side af Monumentet. "Jeg gør under alle Omstændigheder mit Værk færdigt", sagde E., "bruge de det ikke, saa kan det staae for Esterverdenen, som jeg haaber ikke skal finde det slet nok til at sønderblaas." Billedhuggeren Fabris er i øvrigt en saa slet Mester, at Italienerne selv giore Satirer over hans ik-kun extensiv store Arbeider. I Thorvaldsens Værksted findes tilsig en Friese, som Kronprinsen af Bayern har bestilt hos ham, og som naar den bliver færdig vil i Storrelse overgaae hans Alexanders Triumph. Emnet er Christi Fodsel, Liv og Død. Han har fuldfort Begyndelsen og Enden, og, nydelig nok, ladet den samme Engel, som begynder Friesen, med at bebude Maria Christi Fodsels ende den, ved at forkynde Maria, som kommer til Christi Grav, at han er opstanden.

De Danskes Antal er nu betydelig formindsket i Rom. — Ved et Afskeedsgilde foreslog Thorvaldsen os om Natten Kl. 12, i det fortryllende Maanestin, at besøge Roms gamle Forum og Colliseum. Jeg havde tilforn hørt tale om Maanens og den sille Marts Virkninger paa disse Steder, men saa hertilidig stort og romantisk havde jeg aldrig tænkt mig Virkningen af disse uhyre Lys- og Skyggemasser fra Soilerne, fra Tempelruinerne, fra Triumphbuerne og fremfor alt i og fra Colliseum. Det er et Syn, som kun kan kibes ved Reisen til Rom, det kan aldrig ved Beskrivelse tankes eller føles, — og nydes kun heelt, naar man fra Barnsbeen har maattet giort Beklendtskab med de Gamle og i Mid-

den har lært at agte og holde af dem. Mærverelsen af Thorvaldsen, som med sin dybe dæmpede Stemme i den tause Mat gjorde os opmærksom paa mange Skionheder, gjorde vor stille Nydelse fuldkommen. Paa Hjemveien lod besynderlige klare Toner, ligesom Klokkelang fra Ruinerne. Den Mat vil jeg aldrig kunne glemme.

Nogen Tid tilforn foretog jeg i Selskab med nogle Landsmænd en lille Landreise til de smukkeste Steder om Rom, hvilke alle have deres eindommelige Charakteer, Albano, Aricia, Rocca di papa, Censano, Monte portia, med sin fortreffelige Vijn, og det yndige Frascati. Nu stod Tivoli efter vor Bestemmelse kun tilbage, hvortil jeg kom nogen Tid efter i det deligste Veir og med egne Hine saae Ruinerne af Horats's og de store Rester af Mæcenass's Villaer, og det noksom bekendte delige Vandfald med dets endnu smukkere Escateller, alt sammen Ting, som stukne i Kobber tidt har vakt min Længsel hjemme. Jeg agter nu, naar Heden bliver altfor trykende, at forlade Rom og i et Par Maaneder at nyde Landlivet i Mærheden af det gamle Alba longa.

Freund har for Dieblifiket travlt i Livorno med den behørige Indskibning af H. H. Prinds Christians Konstsager, hvoriblandt der skal findes nogle fortrinlige etrusiske Basler. Skibet er i øvrigt lille og vil ikke kunne medtage noget betydeligt af Thorvaldsens Værker. Freund vedbliver med Kiekhed sin Friise af den nordiske Gudelære, hvorfaf det allerede Førde efter min Menig rober saavel sædeles Estertonke som Phantasse. Bissen fylder et Skab i sin Stue med smaae Grupper i Leer, den ene smukkere end den anden. Thorvaldsen har af Thieles Buste, det eneste af Bissens Arbeider han har seet, havt nok til at ytre sig sædeles fordeelagtigt om ham, hvad vilde han ikke domme ved at

see Tegningen til en Friese, som B. for nyelig har udkastet: den forestiller Moses, som fører Joderne ud af Egypten, og maa forbause enhver haade ved sin Unde og Rigdom. Harder er for nyelig kommen tilbage fra en for hans Konst alt for kort Reise til Neapel; hans Ideer ere dog derved upaa-tivlelig blevne udvidede og han har allerede flittig udkastet mange smukke Tegninger af den fremmede Natur her, som han hidtil kun har kiendt af Undres Fremstillinger. Han forlader snart Italien og agter i Tyrol at giøre sig fortroelig med dens mægtige Biergnatur. Koop er vakt til et nyt og rafé Liv i hans nuværende trangfrie Stilling. Han har anstakket sig Lærred og efter en sædeles smuk Skizze begyndt paa et Emne af det gamle Testamente; han har valgt Moses som slæger paa Klippen. Han haaber ved dette Maleri baade nogenlunde at kunne løse sin Gield til Hjemmet og tillsige godtgiøre at hans Ophold her ikke har været uden Frugter; lykkes dette ham, som jeg haaber, da vender han sandsynligvis i Efteraaret 1826 tilbage til Danmark.

Paven, som er meget ilde liidt, gør den ene Helgen efter den anden. For nyelig blev en ved Navn Julianus gjort til Beatus (en underordnet Grad af Helgenstab) fordi han har faaet stegte fugle til at flyve. Jeg vilde have troet saadant Toierie i disse Tider umueligt, dersom jeg ikke selv havde seet Tinget forestilt i et Maleri, som var opslaaet over Indgangen til Peters Kirken. Over Maleriet stod skrevet med store Bogstaver paa Latin hans Bedrift, og fuglene varer saa herlig fremstilte giennembrøede af Emor, at Bandet løb ud af Mundene paa mangen Bonde, der gabede paa dem. Ogsaa fandt Bonderne selv dette Mirakel vel drosit, og sogte at løse sig til i andres Ansigtet om de turde lee deraf, eller om de skulle korse sig. Imid-

ertid gik Beatificeringen selv meget smukt for sig i den hellige Kirke, om hvis Storrelse De ventelig selv har læst saa meget, at jeg kun behover at tilfoje, at *** selv, hvis han ikke løb sig skuffe af dens mærkværdige Forholdstægtighed, vilde erkende den stor nok til anstandigt at forrette sin Gudstjeneste i. Jo helligere alt gaaer for sig i Rom, des usikrere begynder Omegnen at blive. Adskillige Overfalde have givet Paven Anledning til nye Edicter imod Roverne, men hvad kan det hjelpe, naar hans egen allerhelligste Person ikke engang er sikker for Døsk og Gift. Hele Rom hvilker om en Sammenrottelse iblandt de adelige Familier, som har hast til Hensigt at myrde Paven. Den er blevet opdaget, derved, at en af de Medvidende ved sin Lunkenhed i Forsamlingerne paadrog sig de Andres Misstanke om Forresterie. Han fulde altsaa i Tide ryddes af Veien, og Vedkommende betiente sig til den Ende af en Son af den forrige Paves Kot, et Uhyre som tilforn havde dræbt fire Mennesker, men altid, maaesse formedelst Faderens gode Saucer, af Paven faaet Tilgivelse. Denne Forbryder sik sit Øfer lokket hen til et afsides Sted, hvor han fuldførte Gierningen. Men da Kniven ikke var stedt dybt ind, og den Saarede dog troede sig dodsens, bekendte han i sit Skriftemaal den hele Sammensværgelse. Han lever endnu. Ogsaa Morderen er greben, og som en Folge af det Hele ere mange Adelige hemmeligt arresterede, hvor de holdes fangne veed man ikke, de Ulykkelige ses nok aldrig mere Dagens Lys. Hvad deres Plan egentlig videre gik ud paa, er ikke bekendt. Man talte endvidere om at Sammensværgelsen skulde have ubbrudt paa den Fest, som holdtes af den franske Minister i Anledning af hans Konges Krøning.